

Tytuł: **Współczesna bankowość spółdzielcza**
Autorzy: Anna Szelałowska (red.)
Wydawnictwo: CeDeWu.pl
Rok wydania: **2012**

Opis:

"Współczesna bankowość spółdzielcza" to piąta z serii "Współczesnej bankowości", niezwykle cenna publikacja na polskim rynku wydawniczym. Jej walorem jest nie tylko połączenie teorii z praktyką bankową w tym specyficznym sektorze bankowości, ale również, jeśli nie przede wszystkim, silne akcentowanie potrzeby istnienia we współczesnym świecie lokalnych banków spółdzielczych opartych na idei samopomocy i solidarności. Mocną stroną tej monografii jest niewątpliwie jej bogactwo informacyjne. Książka pod red. Anny Szelałowskiej jest bardzo wartościową publikacją, prezentującą zarówno słabości, jak i mocne strony banków spółdzielczych, szanse i zagrożenia jakie przed nimi stoją.

Niezaprzeczalnym walorem tej książki jest jej autorski sposób prezentacji omawianych zagadnień, co sprawia, że czyta się ją z dużym zainteresowaniem. "Współczesna bankowość spółdzielcza" to książka adresowana zarówno do pracowników, właścicieli, członków, jak i klientów banków spółdzielczych, którzy pragną poszerzyć i usystematyzować swą wiedzę z zakresu procesów zachodzących w bankowości spółdzielczej. Z pełną świadomością ta wartościowa pozycja może być rekomendowana studentom wyższych szkół o profilu ekonomicznym oraz uczniom ekonomicznych szkół średnich, których interesuje otaczający nas, nieustannie zmieniający się, świat finansów i bankowości. Lektura ta stanowi doskonały materiał dla tych wszystkich, którzy poszukują źródła inspiracji dla dalszych rozważań naukowych.

Prof. zw. dr Władysław Leopold Jaworski

Spis treści:

Wprowadzenie 11

- 1. Narodziny spółdzielczości kredytowej w Europie i rozwój banków spółdzielczych w Polsce - Eugeniusz Gostomski 19**
  - 1.1. Przedspółdzielcze instytucje kredytowe 19**
  - 1.2. Korzenie ideowe spółdzielczości 20**
  - 1.3. Narodziny spółdzielczości kredytowej w Europie 22**
  - 1.4. Różnice pomiędzy bankami ludowymi Schulze-Delitzscha i kasami Raiffeisena 23**
  - 1.5. Początki polskiej spółdzielczości bankowej i jej rozwój w okresie rozbiorów (1861-1918) 25**
    - 1.5.1. Zabór pruski 25**
    - 1.5.2. Zabór austriacki 26**
    - 1.5.3. Zabór rosyjski 27**
  - 1.6. Spółdzielczość bankowa w okresie międzywojennym (1918-1939) 28**
  - 1.7. Odbudowa spółdzielczości bankowej po II wojnie światowej i funkcjonowanie spółdzielni kredytowych w latach 1945-1975 29**
  - 1.8. Banki spółdzielcze w schyłkowym okresie gospodarki socjalistycznej (1975-1989) 31**
  - 1.9. Transformacja spółdzielczości bankowej w latach 90. XX wieku 32**
- Bibliografia 37**

2. Specyfika działalności i wyniki finansowe sektora banków spółdzielczych w Europie - Agnieszka Alińska 39

2.1. Specyfika i zakres działalności spółdzielczych grup bankowych 40

2.2. Struktury organizacyjne bankowości spółdzielczej w krajach Unii Europejskiej 42

2.3. Wyniki finansowo-ekonomiczne spółdzielczych grup bankowych w krajach UE 44

Bibliografia 51

3. Funkcjonowanie i znaczenie banków spółdzielczych w wybranych krajach europejskich - Eugeniusz Gostomski 53

3.1. Rola banków spółdzielczych w krajach Unii Europejskiej 53

3.2. Strategia rozwoju banków spółdzielczych w Europie 56

3.2.1. Strategia rozwoju w oparciu o rynek krajowy 58

3.2.2. Strategia ekspansji na rynki zagraniczne 59

3.2.3. Strategia międzynarodowej kooperacji 59

3.3. Odporność lokalnych banków spółdzielczych na globalny kryzys finansowy 60

3.4. Spółdzielczy sektor bankowy w Niemczech 63

3.5. Holenderska Grupa Rabobank 68

3.6. Banki spółdzielcze w Hiszpanii 73

3.7. Szwajcarskie banki Raiffeisena w 2010 roku 79

Bibliografia 85

4. Unie kredytowe w Stanach Zjednoczonych - znaczenie krajowe i międzynarodowe - Teresa Orzeszko 87

4.1. Unie kredytowe jako element sektora finansowego w Stanach Zjednoczonych 87

4.2. Pojęcie i typy unii kredytowych w Stanach Zjednoczonych 89

4.2.1. Istota amerykańskich unii kredytowych 89

4.2.2. Typy amerykańskich unii kredytowych 90

4.3. Krajowe znaczenie sektora unii kredytowych w Stanach Zjednoczonych 95

4.4. Amerykańskie unie kredytowe na tle światowego sektora unii kredytowych 102

Bibliografia 106

5. Zasady funkcjonowania i wybrane uwarunkowania regulacyjne polskich unii kredytowych - Maria Magdalena Golec 107

5.1. Zasady funkcjonowania unii kredytowych a specyficzne regulacje spółdzielczych kas oszczędnościowo-kredytowych w Polsce 108

5.2. Nadzór finansowy i system gwarantowania depozytów spółdzielczych kas oszczędnościowo-kredytowych 113

5.3. Typy nadzoru nad uniami kredytowymi na świecie a aktualne i proponowane rozwiązania w Polsce 114

5.4. Systemy gwarantowania depozytów w uniach kredytowych i w Polsce 116

Bibliografia 121

6. Problemy konkurencyjności banku spółdzielczego - Grażyna Woźniewska 123

6.1. Specyfika konkurencyjności polskich banków spółdzielczych 124

6.2. Otoczenie konkurencyjne banku spółdzielczego 128

6.3. Współczesne źródła przewag i zagrożeń konkurencyjności banku spółdzielczego 133

Bibliografia 138

7. Dylematy marketingu banków spółdzielczych - Grzegorz Kotliński 139

7.1. Organizacja i tożsamość sektora banków spółdzielczych 140
7.2. Pozycja rynkowa sektora banków spółdzielczych na polskim rynku usług bankowych 144
7.3. Strategiczne dylematy bankowości spółdzielczej w Polsce 147
7.4. Działalność marketingowa banków spółdzielczych 149
7.5. Wybrane, praktyczne wskazówki kształtowania działalności marketingowej banków spółdzielczych 153
Bibliografia 161

8. Sytuacja ekonomiczna banków spółdzielczych i ich kondycja na tle konkurencji komercyjnej - Mariusz Zygierewicz 163
8.1. Podstawowe zmiany w bilansie banków spółdzielczych 163
8.1.1. Suma bilansowa banków spółdzielczych 163
8.1.2. Struktura aktywów banków spółdzielczych 165
8.1.3. Analiza należności od sektora niefinansowego 169
8.1.4. Struktura pasywów 173
8.2. Wynik finansowy banków spółdzielczych 178
8.2.1. Dochody odsetkowe 178
8.2.2. Dochody pozaodsetkowe 179
8.2.3. Koszty działania 181
8.2.4. Wynik finansowy 183
8.3. Wybrane wskaźniki efektywności działania 183
8.4. Działania sekcji banków spółdzielczych ZBP na rzecz poprawy wyników finansowych banków 184
Bibliografia 188

9. Banki spółdzielcze jako instytucje finansujące działalność rolniczą w Polsce - Anna Rosa 189
9.1. Poziom kredytowania działalności rolniczej przez banki w Polsce 190
9.2. Rola sektora banków spółdzielczych w kredytowaniu preferencyjnym rolnictwa w Polsce 195
Bibliografia 202

10. Bank spółdzielczy na rynku obligacji Catalyst w Polsce - Janusz Cichy 205
10.1. Kapitał banku jako podstawa bezpiecznego funkcjonowania 205
10.2. Obligacja jako dłużny papier wartościowy emitowany przez bank spółdzielczy 210
10.3. Catalyst jako system obrotu obligacjami banków spółdzielczych 214
10.4. Rynek obligacji banków spółdzielczych w Polsce 216
Bibliografia 221

11. Zarządzanie ryzykiem we współczesnej bankowości spółdzielczej - Wiesław Żółtkowski 223
11.1. Wdrożenie NUK w bankach spółdzielczych 224
11.1.1. Co było przed NUK? 224
11.1.2. Czym jest ryzyko bankowe? 225
11.1.3. Rola instytucji nadzoru, banków zrzeszających i banków spółdzielczych 226
11.2. Dostosowanie metod i procedur zarządzania ryzykiem do możliwości i potrzeb banków spółdzielczych 227
11.3. Praktyka skutecznego zarządzania ryzykiem w bankach spółdzielczych 227
11.3.1. Organizacja procesu zarządzania ryzykiem bankowym 228

11.3.2. Ryzyko kredytowe 230
11.3.3. Ryzyko koncentracji 233
11.3.4. Ryzyko operacyjne 234
11.3.5. Ryzyko płynności 235
11.3.6. Ryzyko stopy procentowej 235
11.3.7. Ryzyko kapitałowe 236
11.3.8. Ryzyko braku zgodności 237
11.3.9. Inne rodzaje ryzyka 237
11.4. Wyzwanie dla banków spółdzielczych wobec Bazylei III 238
Bibliografia 241

12. Zarządzanie ryzykiem operacyjnym w banku spółdzielczym - Dariusz Garczyński 243

12.1. Istota ryzyka operacyjnego 243
12.2. Zarządzanie ryzykiem operacyjnym w banku spółdzielczym 247
12.2.1. Struktura organizacyjna na potrzeby zarządzania ryzykiem operacyjnym 247
12.2.2. Procedury zarządzania ryzykiem operacyjnym 249
12.2.3. Identyfikacja i pomiar ryzyka operacyjnego 249
12.2.4. Monitorowanie ryzyka operacyjnego 255
12.2.5. Raportowanie ryzyka operacyjnego 256
12.3. Niektóre problemy w zarządzaniu ryzykiem operacyjnym w banku spółdzielczym 256
Bibliografia 258

13. Problemy informatyzacji działalności banków spółdzielczych - Grzegorz Kotliński 261

13.1. Systemowe uwarunkowania informatyzacji sektora banków spółdzielczych w Polsce 261
13.2. Funkcje i cechy systemów informatycznych stosowanych w bankach spółdzielczych 263
13.3. Ryzyko i bezpieczeństwo informatyzacji działalności banków spółdzielczych 268
13.4. Wybrane dylematy organizacyjne przebiegu procesów informatyzacji banków spółdzielczych 271
13.5. Plasowanie usług bankowości elektronicznej w ofercie banków spółdzielczych w Polsce 274
Bibliografia 278

14. Polska bankowość spółdzielcza - wczoraj, dziś i jutro - Anna Szelałowska 281

14.1. Idea spółdzielczości a rozwój bankowości spółdzielczej 282
14.2. Idea członkostwa w europejskiej bankowości spółdzielczej 285
14.3. Banki spółdzielcze a kwestia wykluczenia finansowego 289
14.4. Wyzwania stojące przed polską bankowością spółdzielczą 291
14.5. 150 lat polskiej bankowej spółdzielczości - i co dalej? 294
Bibliografia 299

Zakończenie 301